

**Záměr
na vyhlášení zvláště chráněného území
a
ochranného pásma zvláště chráněného území**

ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.,
o ochraně přírody a krajiny v platném znění
a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb.

**přírodní památky
Kozí vršek**

Dokumentace navrhovaného zvláště chráněného území

(dle § 10, odst. 1 a 2 vyhlášky MŽP č. 45/2018 Sb.)

1. Název zvláště chráněného území:

Kozí vršek

2. Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území:

Přírodní památka (dále jen "PP") ve smyslu § 36 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění (dále jen "zákon")

3. Předmět ochrany a jeho popis

3.1. Souhrnná charakteristika předmětů ochrany:

Předmětem ochrany přírodní památky je ekosystém suchého vřesoviště, populace koniklece jarního (*Pulsatilla vernalis*) a skalní výchozy migmatitizované biotitické pararuly.

3.2. Popis předmětů ochrany:

A. Ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému
T8.1. Suchá vřesoviště nížin a pahorkatin T5 Trávníky písčin a mělkých půd	3	obtížně fytoecologicky klasifikovatelné silně degradované porosty vřesovišť a trávníků na mělkých písčitých a skeletovitých půdách s výskytem ostřice vřesovištní (<i>Carex ericetorum</i>) a čilimníku řezenského (<i>Chamaecytisus ratisbonensis</i>)

B. Druhy

druh	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace
koniklec jarní (<i>Pulsatilla vernalis</i>)	CR	suchý trávník s mělkou skeletovitou půdou při skalních výchozech, 17 rostlin v roce 2023, 12 rostlin v roce 2024

*stupeň ohrožení dle červených seznamů ČR: CR – Kriticky ohrožený (Grulich & Chobot, 2017)

C. Útvary neživé přírody

útvár	geologická charakteristika	popis útvaru
skalní výchozy	migmatitizovaná biotitická pararula se sillimanitem a cordieritem proterozoického stáří (moldanubikum)	tři hlavní a několik drobných skalních výchozů (cca 70 m délky skalních hran) na návrší vystupujícího z roviny šterkopískové terasy

4. Cíle ochrany:

Cílem ochrany PP je obnovení ekosystému suchého vřesoviště a navazujících trávníků písčin a mělkých půd s výskytem stabilní populace ostřice vřesovištní (*Carex ericetorum*), zajištění životaschopné, prosperující a dlouhodobě udržitelné populace koniklece jarního (*Pulsatilla vernalis*) a zachování skalních výchozů v současném stavu.

5. Základní ochranné podmínky:

Základní ochranné podmínky přírodních památek jsou stanoveny v § 36 odst. 2 zákona.

6. Návrh bližších ochranných podmínek:

V souladu s ustanovením § 36 odst. 1 zákona se navrhuje, aby na území nově navržené PP bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- a) provádět změny druhů pozemků a změny způsobu jejich využití,
- b) povolovat a provádět stavby,
- c) vysazovat nebo vysévat rostliny anebo vypouštět živočichy,
- d) sbírat rostliny a odchyťovat živočichy,
- e) zřizovat příkrmovací zařízení nebo slániska, vnaďit a příkrmovat zvěř,
- f) zřizovat deponie materiálu, a to i přechodné,
- g) vyznačovat a umisťovat cyklotrasy, turistické stezky anebo jiné obdobné trasy,
- h) provádět geologické práce spojené se zásahem do území,
- ch) provádět terénní úpravy,
- i) pořádat a organizovat sportovní a jiné hromadné veřejné akce.

7. Vymezení ochranného pásma:

K zabezpečení zvláště chráněného území před rušivými vlivy je v souladu s § 37 odst. 1 zákona navrhováno vyhlásit ochranné pásmo.

8. Územně správní zařazení území:

8.1. Zvláště chráněné území

Kraj:	Jihočeský
Okres:	Tábor
Obec s rozšířenou působností:	Soběslav
Obec s pověřeným obecním úřadem:	Veselí nad Lužnicí
Obec	Vlkov
Katastrální území	Vlkov nad Lužnicí

8.2. Ochranné pásmo

Kraj:	Jihočeský
Okres:	Tábor
Obec s rozšířenou působností:	Soběslav
Obec s pověřeným obecním úřadem:	Veselí nad Lužnicí
Obec	Vlkov
Katastrální území	Vlkov nad Lužnicí

9. Přehled katastrálních území a parcelních čísel pozemků dotčených záměrem na vyhlášení PP:

9.1. Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 784061, Vlkov nad Lužnicí

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
534/5		ostatní plocha	zeleň	3758	3758
534/28		orná půda		1252	1252
Celkem					5010

9.2. Ochranné pásmo:

Katastrální území: 784061, Vlkov nad Lužnicí

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)
534/43		orná půda		863
534/1		orná půda		5439
534/3		orná půda		1507
534/2		orná půda		475
534/50		orná půda		2224

10. Předpokládaná výměra zvláště chráněného území:

10.1. Zvláště chráněné území: 0,5010 ha*

10.2. Ochranné pásmo: 0,2862 ha**

* výměra byla stanovena podle údajů parcel katastru nemovitostí

** výměra byla stanovena z geografických dat jako průnik parcely katastru nemovitostí a polygonu ochranného pásma; bude zpřesněna po zaměření

11. Odůvodnění návrhu:

11.1. Historie ochrany území:

Centrální část území (parcely 534/5) vyhlášené PP patří k nejstarším maloplošně chráněným územím v oblasti Třebońska. Právním aktem ochrany území této části přírodní památky je Výnos Ministerstva školství a národní osvěty Čs. republiky čj. 143.547 V o ochraně přírodních památek k 31. 12. 1933, který potvrzuje zřízení „rezervace“ pod názvem Kozí vršek u Vlkova v hranicích současné parcely katastru nemovitostí 534/5 (KÚ 784061, Vlkov nad Lužnicí) v roce 1923 (přesné datum neuvedeno). Jako důvod ochrany je uveden „úplná rezervace k ochraně koniklece jarního (*Pulsatilla vernalis*)“. Tuto ochranu zajišťovala Československá botanická společnost, která je majitelkou území původní přírodní památky podle údajů Státního pozemkového fondu pod číslem 23288/24v od 30. 4. 1924, a k tomuto datu je zde území uvedeno již jako chráněné. Současným majitelem výše zmíněné parcely je nástupnická organizace, jíž je Česká botanická společnost, z. s., Benátská 433/2, Nové Město, 12800 Praha 2.

Roku 1977 bylo území PP zahrnuto do celosvětové sítě biosférických rezervací UNESCO a stalo se součástí nově vyhlášené Biosférické rezervace Třeboňsko. Roku 1979 se stalo území PP součástí vyhlášené CHKO Třeboňsko a zahrnuto bylo do 2. zóny ochrany.

11.2. Hlavní důvody zpracování návrhu na vyhlášení PP:

Vydání zřizovacího předpisu formálně i obsahově odpovídajícího současnému právnímu stavu na úseku ochrany přírody na místo platného zřizovacího výnosu z roku 1933, v němž není dostatečně vymezen předmět ochrany ani bližší ochranné podmínky území.

Hlavním důvodem zpracování tohoto záměru je tedy nově definován předmět ochrany, nutnost stanovení nových podmínek ochrany, nového vymezení PP a nového vymezení ochranného pásma PP. Tímto vyhlášením dojde k aktualizaci zřizovacího předpisu pro toto území a k usnadnění aplikace managementu prováděného ve prospěch zvláště chráněných druhů a jejich biotopů.

11.3. K názvu zvláště chráněného území:

Název Kozí vršek je používán pro toto území dlouhodobě a je pod ním známa i historicky vyhlášená přírodní památka.

11.4. Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území:

Kategorie "přírodní památka" byla vybrána, protože se jedná o přírodní útvar menší rozlohy, který v sobě kombinuje výrazný přirozený útvar neživé přírody (skalní výchoz) a naleziště vzácných a ohrožených druhů na malé ploše, a převažuje v něm regulační management s uplatněním selektivních zásahů.

11.5. K předmětům ochrany:

Předmět ochrany je vymezen tak, aby obsáhl přírodní hodnoty území v celém rozsahu (ekosystém, druh, útvar neživé přírody) a současně definoval předměty ochrany ve vazbě na zájmy ochrany přírody a krajiny CHKO Třeboňsko.

11.6. K cílům ochrany:

Cíle ochrany jsou formulovány v souladu s ustanovením § 36 odst. 2 zákona tak, aby bylo zajištěno zachování předmětu ochrany v příznivém stavu.

11.7. K návrhu bližších ochranných podmínek:

Bližší ochranné podmínky přírodní památky jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 4 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které nejsou zcela ošetřeny základními ochrannými podmínkami PP a mohly by vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

11.8. K jednotlivým bližším ochranným podmínkám:

ad a/ provádět změny druhů pozemků a změny způsobu jejich využití

Předměty ochrany PP jsou vázány na stávající otevřené nezalesněné plochy. Zájem ochrany přírody je rozšiřování plochy bez stromového a keřového patra. Je však potřebné tuto činnost usměrnit, aby změna způsobu využití pozemku neznamenal potenciální ohrožení předmětů ochrany PP, a proto je navrhováno vázat ji na souhlas orgánu ochrany přírody.

ad/b povolovat a provádět stavby:

Území PP je v současné době, s výjimkou jednoduché návštěvnické infrastruktury (hraničníky s malým státním znakem a dodatkovou tabulkou se základními informacemi) bez staveb. Jejich přítomnost by jistě znamenala ohrožení předmětů ochrany.

ad c/ vysazovat nebo vysévat rostliny anebo vypouštět živočichy:

Vysazování rostlin a vypouštění živočichů představuje značné riziko at' úmyslného nebo neúmyslného (doprovodného) zavlečení invazních druhů, které mohou zcela degradovat hodnotné biotopy a vytlačit vzácné druhy flóry a fauny.

ad d) *sbírat rostliny a odchyťvat živočichy:*

Přítomné populace rostlin a živočichů by mohly být sběrem či odchytom jedinců ohroženy, zejména pokud jde o populace rostlin a živočichů, které jsou uvedeny v červeném seznamu, avšak nejsou předmětem zvláštní druhové ochrany.

ad e) *zřizovat příkrmovací zařízení nebo slaniška, vnadit a příkrmovat zvěř:*

Vzhledem k velmi malé rozloze PP a k její výjimečnosti v okolní krajině by mohlo být požadováno zde zřizovat vybraná myslivecká zařízení, např. krmelce, zásypy, slaniště a podobně. Tato zařízení jsou v takovém území, tvořeném z největší části kombinací suchomilného vřesoviště a skalními výchozy, likvidačním ohrožením jak sešlapem a pohybem případné zvěře, tak zejména ruderalizací a šířením nevhodných rostlinných druhů z krmných směsí.

ad f) *zřizovat deponie materiálu, a to i přechodné:*

Zřízení deponie materiálu, i když třeba jen přechodné, může být důvodem poškození, případně i zničení, některých mikrolokalit výskytu některých druhů a reliéfu, tvořících předmět ochrany. Proto je nutné tuto aktivitu podložit souhlasem orgánu ochrany přírody.

ad g) *vyznačovat a umísťovat cyklotrasy, turistické stezky anebo obdobné trasy:*

Budování nových cyklistických i turistických tras a zpřístupňování nových území může výrazně ovlivnit druhové složení a vývoj biotopů. Některé mikrolokality tak mohou být i nenávratně zničeny, a proto je zde žádoucí tuto aktivitu podmínit souhlasem orgánu ochrany přírody.

ad h) *provádět geologické práce spojené se zásahem do území:*

Podstatnou část území PP tvoří skalní výchoz, který byl již v minulosti narušen těžbou, související především se stavbou železnice. Proto jakákoliv další zásah do geologického podloží je naprosto nepřijatelný a likvidační pro existenci druhů a stanovišť v PP.

ad ch) *provádět terénní úpravy:*

Území PP jako výrazná vyvýšenina je potenciálním cílem snahy o provedení terénních úprav, které mohou být přímo devastací pro předměty ochrany, a proto je vhodné tuto aktivitu podmínit souhlasem orgánu ochrany přírody.

ad i) *pořádat a organizovat hromadné veřejné akce:*

Zejména v jarních měsících, kdy v území PP rozkvétají druhy rostlin představující předmět ochrany, se z nedaleké turistické i cyklistické trasy do území PP mohou dostávat legálně i organizované skupiny turistů a cykloturistů. Jejich plošný a hromadný vstup do území může vést až přímému poškození, ohrožení a likvidaci chráněných druhů a jejich mikrolokalit.

11.9. K vymezení hranice zvláště chráněného území:

Hranice PP je vedena po vnější hranici dvou parcel. Tato hranice je zřetelná v terénu, zejména v kombinaci s pruhovým značením na umístěných kůlech a hraničnících s tabulemi se státním znakem a kategorií.

11.10. K vymezení ochranného pásma:

Navrhováno je vyhlášení OP PP. Do ochranného pásma byl zahrnut celý pozemek jižně od PP a části parcel z východu k PP přiléhající, na nichž by realizace činností vázaných na souhlas orgánu ochrany přírody dle § 37 odst. 2 zákona mohla mít nepříznivý dopad na předmět ochrany PP, a naopak řízený management by do budoucna umožnil obnovu významných ekosystémů.

Zároveň vyhlášením ochranného pásma nebude aplikováno ochranné pásmo 50 metrů od hranice PP, do něhož by spadala i zastavěná území obce, což by při respektování podmínek ochranných pásem zvláště chráněných území uvedených v § 37 odst. 2 zákona přinášelo nepřiměřenou administrativní zátěž. Toto nebude k újmě předmětů ochrany PP, neboť pro hospodaření na pozemcích ze severní a západní strany PP je režim související s polohou PP v CHKO Třeboňsko dostačující (po celém obvodu PP leží pozemky ve 2. zóně ochrany CHKO Třeboňsko).

12. Použité podklady a zdroje informací

- AOPK ČR, 2023: Nálezová databáze ochrany přírody [online]. – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, [cit. prosinec 2023]. Dostupné z: <http://portal.nature.cz>
- AOPK ČR, 2023: Ústřední seznam ochrany přírody [online]. – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, [cit. prosinec 2023]. Dostupné z: <http://drusop.nature.cz>
- ALBRECHT J. et al., 2003: Českokobudějovicko. – In: Mackovčín P. & Sedláček M [eds], Chráněná území ČR, svazek VIII, AOPK ČR a EkoCentrum Brno, Praha, 808 pp.
- CULEK M.[ed.] et al., 1996: Biogeografické členění České republiky. – Enigma, Praha.
- ČESKÁ GEOLOGICKÁ SLUŽBA, 2012: Půdní mapa 1: 50 000. In: Půdní mapa 1: 50 000 [online]. – Česká geologická služba [cit. 8. 12. 2023]. Dostupné z: <https://mapy.geology.cz/pudy/>
- GRULICH V. & CHOBOT K. [eds], 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda 35: 1–178.
- CHYTRÝ M. et al., 2021: Pladias Database of the Czech Flora and Vegetation. – Preslia 93: 1–87.
- HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. [eds], 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky, Bezobratlí. – Příroda 36: 1–611.
- HOLEC J. & BERAN M. [eds], 2006: Červený seznam hub (makromycetů) České republiky. – Příroda, Praha 24: 1–282.
- CHÁBERA S. et al., 1985: Jihočeská vlastivěda. Neživá příroda. – Jihočeské nakladatelství, České Budějovice, 270 pp.
- CHOBOT K. & NĚMEC M. [eds], 2017: Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Obratlovci. – Příroda, 34: 1–182.
- KOLEKTIV AUTORŮ, 2017: Plán péče CHKO Třeboňsko na období 2018–2027. – Ms, depon. in AOPK ČR, RPJČ, Správa CHKO Třeboňsko, Třeboň, 58 pp.
- KRAHULEC F., CHYTRÝ M. & HÄRTEL H., 2007: Smilkové trávníky a vřesoviště (Calluno-Ulicetea). Nardus grasslands and heathlands. – In: Chytrý M. (ed.), Vegetace České republiky. 1. Travinná a keříčková vegetace [Vegetation of the Czech Republic. 1. Grassland and Heathland Vegetation], p. 281–319, Academia, Praha.
- KŘIVAN V., 2019: Inventarizační průzkum - PP Kozí vršek fytofágní hmyz a epigeičtí predátoři. Monitoring a mapování vybraných druhů rostlin a živočichů a inventarizace maloplošných zvláště chráněných území v národně významných územích v České republice. – Ms, depon. in AOPK ČR, RPJČ, Správa CHKO Třeboňsko, Třeboň, 7 pp.

- LEPŠÍ A., 2021: Botanický inventarizační průzkum PP Kozí vršek – flóra. Monitoring a mapování vybraných druhů rostlin a živočichů a inventarizace maloplošných zvláště chráněných území v národně významných územích v České republice. – Ms, depon. in AOPK ČR, RPJČ, Správa CHKO Třeboňsko, Třeboň, 14 pp + přílohy.
- MACKOVČIN P. [ed.], 2006: Mapy geomorfologického členění: Geomorfologické jednotky ČR 2005 Mapová příloha, p. 533–543. – In: DEMEK J. & MACKOVČIN P. [eds]: Hory a nížiny, Zeměpisný lexikon ČR, AOPK ČR, Brno, 2. vydání, 582 pp.
- NEUHÄSLOVÁ Z. et al., 1998: Mapa potenciální přirozené vegetace České republiky. – Academia, Praha, 341 pp.
- PRAVDA V., 2022: Inventarizace vybraných MZCHÚ – houby v přírodní památce (PP) Kozí vršek. Orientační mykologický průzkum PP Kozí vršek. Monitoring a mapování vybraných druhů rostlin a živočichů a inventarizace maloplošných zvláště chráněných území v národně významných územích v České republice. – Ms, depon. in AOPK ČR, RPJČ, Správa CHKO Třeboňsko, Třeboň, 8 pp + přílohy.
- PRACH K., 1999: Výskyt vzácných druhů v plevelových společenstvech svazů Arnoseridion a Radiolion linoidis na lokalitě u Vlkova, jižní Čechy (1989-1998). – Příroda, Praha, 14: 99–106.
- QUITT E., 1971: Klimatické oblasti Československa. – Studia Geographica, Brno, 74 pp.
- SEKERKA P., CASPERS Z., MACHÁČKOVÁ M. & NAVRÁTILOVÁ J., 2022: Metodika zachování genofondu klonálních rostlin ex situ. BÚ AV ČR, Praha, 132 pp.
- SEKERKA P., NAVRÁTILOVÁ J., MACHÁČKOVÁ M., CASPERS Z., MACHÁČKOVÁ M., NAVRÁTIL J. & PEROUTKOVÁ P., 2021: Metodika zachování rostlinného genofondu ex situ. BÚ AV ČR, Praha, 287 pp.
- SKALICKÝ V., 1988: Regionálně fytogeografické členění, p. 103–121. – In: HEJNÝ S. & SLAVÍK B., [eds], Květena České socialistické republiky, Academia, Praha, 1. vydání. 557 pp., 1 skl. mapa
- ZÁRUBA P., 1994: Entomologický inventarizační průzkum chráněného území PP Kozí vršek (Lepidoptera). – Ms., depon. in AOPK ČR, RPJČ, Správa CHKO Třeboňsko, Třeboň, 8 pp.

www.cuzk.cz

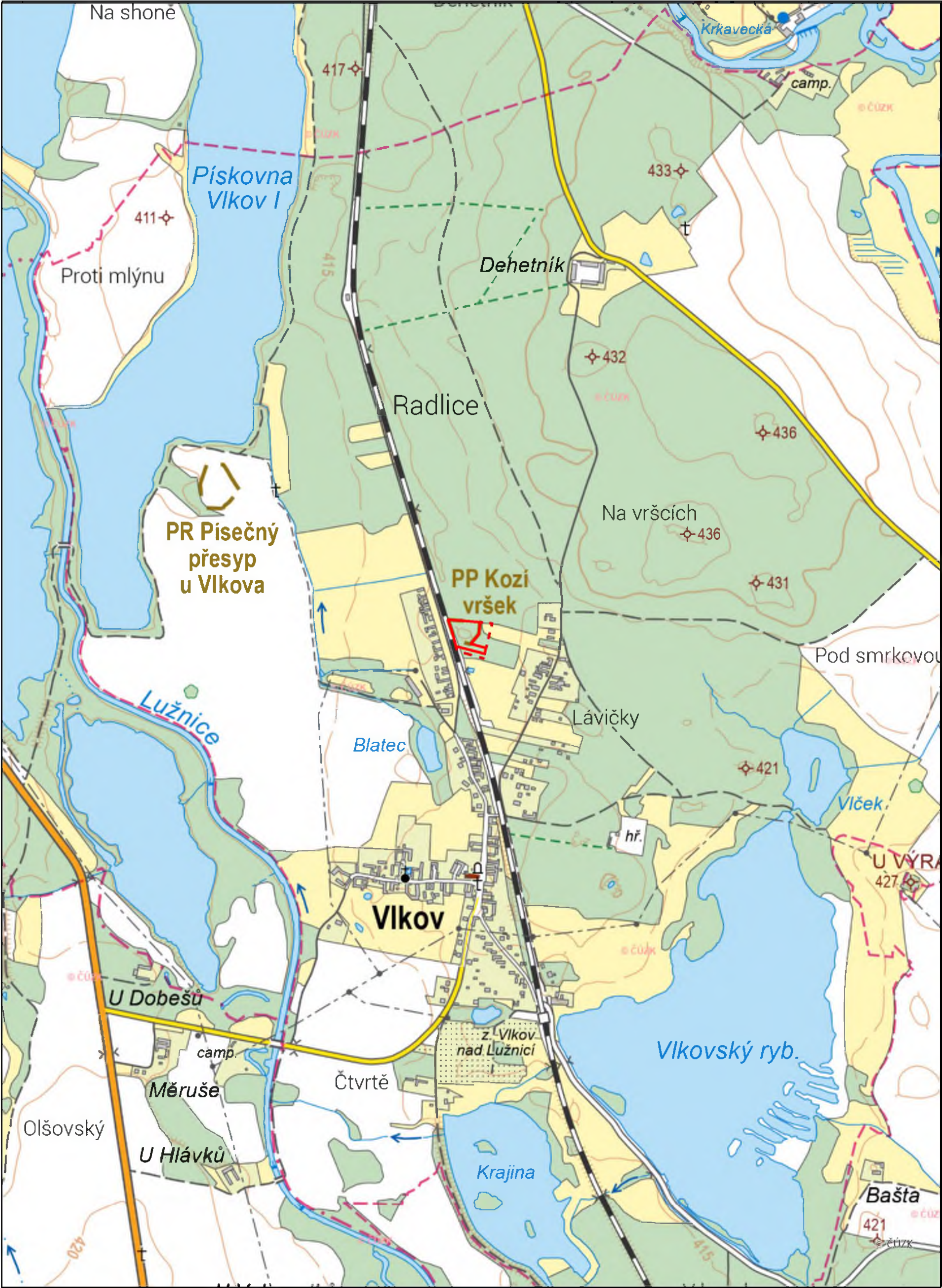
www.pladias.org/

Vlastní terénní šetření 2023, 2024 (Navrátil)

Přílohy:

- 1 – Orientační mapa s vyznačením území PP Kozí vršek
- 2 – Katastrální mapa s vyznačením území PP Kozí vršek

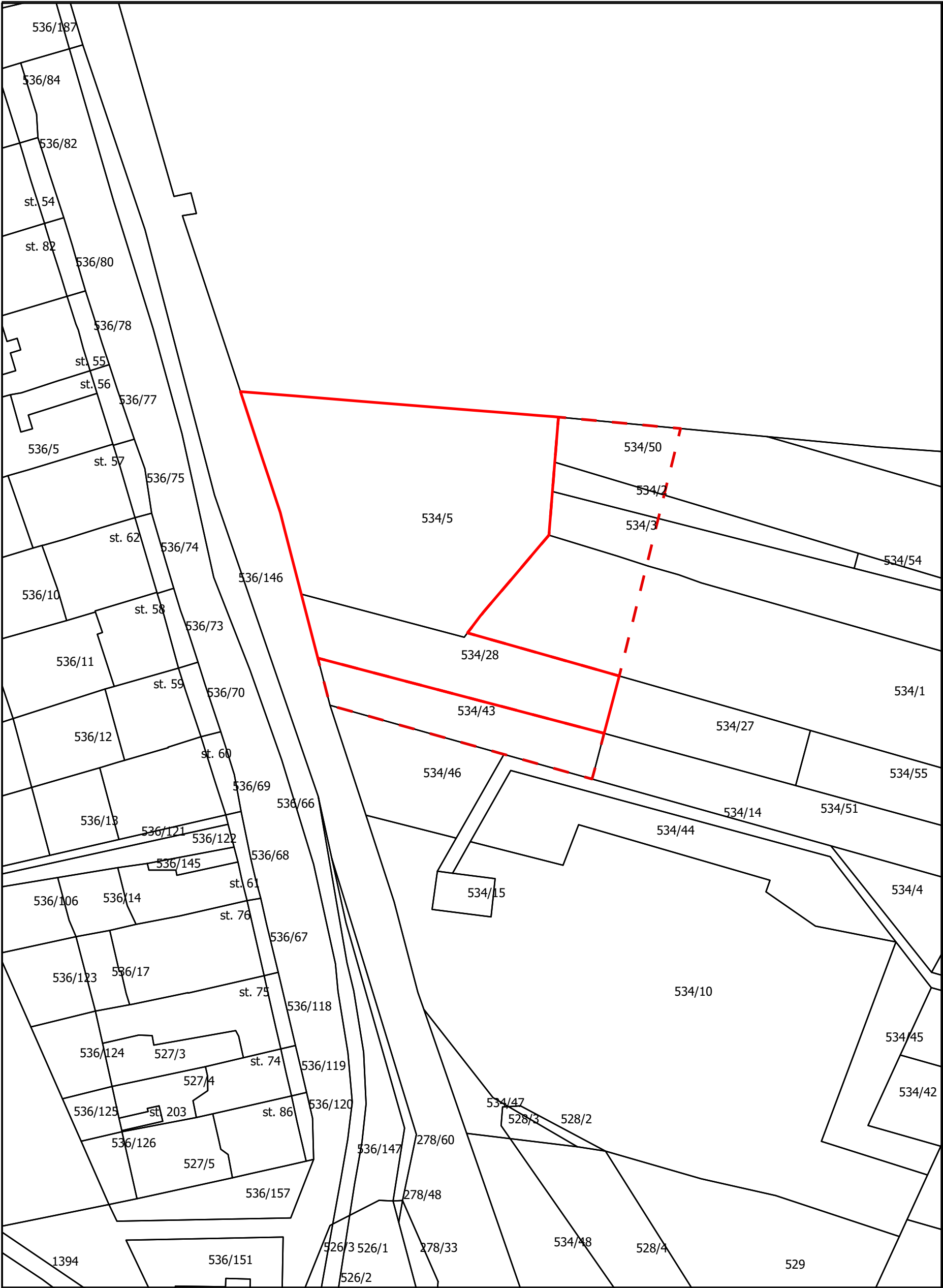
Příloha 1 - Orientační mapa s vyznačením území PP Kozí vršek

hranice PP
 hranice ochranného pásma

0 500 1 000 m

datový podklad
© AOPK ČR, 2024
© ČÚZK, 2024

 hranice PP
 hranice ochranného pásma

0 500 1 000 m

datový podklad
© AOPK ČR, 2024
© ČÚZK, 2024